

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 21 listopada 2016 r.

Pozycja 503

POSTANOWIENIE z dnia 7 listopada 2016 r. Sygn. akt Ts 26/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Marek Zubik – przewodniczący i sprawozdawca
Piotr Tuleja
Andrzej Rzepliński

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2015 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 19 stycznia 2015 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność: art. 9 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U.90.557, ze zm.; dalej: kkw) oraz art. 429 § 1 i art. 459 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U.89.555, ze zm.; dalej: kpk) z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 w zw. z art. 176 Konstytucji.

2. Postanowieniem z 21 października 2015 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu przedmiotowej skardze konstytucyjnej. Ustalił że pełnomocnik skarżącego nie uzupełnił braków formalnych skargi konstytucyjnej wskazanych w zarządzeniu sędziego Trybunału z 13 marca 2015 r., tj. m.in. dokładnego wyjaśnienia, w jaki sposób zaskarżone przepisy naruszają konstytucyjne prawa i wolności. Trybunał zwrócił uwagę, że zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.) dokładne wskazanie sposobu naruszenia przysługujących skarżącemu wolności i praw jest niezbędnym elementem skargi konstytucyjnej warunkującym jej merytoryczną ocenę. Trybunał podkreślił także, że brak tego elementu uniemożliwia ustosunkowanie się do przedstawionych w skardze konstytucyjnej zarzutów.

Trybunał zwrócił również uwagę na oczywistą bezzasadność argumentacji skarżącego w zakresie zarzutu niezgodności art. 9 § 3 kkw oraz art. 429 § 1 i art. 459 § 1 kpk z art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 w zw. z art. 176 Konstytucji. W ocenie Trybunału doszło do pomylenia dwóch instytucji prawa karnego – wstrzymania wykonania orzeczenia (art. 9 § 3 kkw) oraz wstrzymania wykonania orzeczenia w związku ze złożeniem wniosku

o nadzwyczajne wznowienie postępowania karnego (art. 545 § 1 w zw. z art. 532 § 1 kpk). Jednakże, jak zwrócił uwagę, samo błędne zastosowanie norm prawnych nie może skutkować automatycznym uznaniem tych norm za niekonstytucyjne. Przypomniawszy także, że poza kognicją Trybunału pozostaje ocena zgodności niewłaściwie zastosowanych przepisów.

Ponadto na sam koniec Trybunał zaznaczył, że skarżący niewłaściwie wskazał wózwzorzec kontroli konstytucyjności, gdyż – jak wynika z utrwalonego orzecznictwa – art. 2 Konstytucji nie może stanowić samodzielnego wzorca kontroli w postępowaniu inicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej.

3. W piśmie z 29 października 2015 r. skarżący poinformował Trybunał, że w lipcu 2015 r. jego dotychczasowy pełnomocnik w sprawie został skreślony z listy adwokatów prowadzonej przez Okręgową Radę Adwokacką w K., w związku z czym skarżący wniósł o zawieszenie postępowania przed Trybunałem. Postanowieniem z 11 grudnia 2015 r. Trybunał zawiesił postępowanie do czasu wyznaczenia skarżącemu nowego pełnomocnika. Pismem z 1 lipca 2016 r. (data nadania) do postępowania zgłosił się nowy pełnomocnik skarżącego wyznaczony przez Okręgową Radę Adwokacką w K. Trybunał Konstytucyjny postanowieniem z 4 lipca 2016 r. podjął zawieszone postępowanie.

Na postanowienie z 21 października 2015 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej skarżący wniósł – w ustawowym terminie – zażalenie, w którym wskazał, że zaskarżone orzeczenie jest chybione i winno zostać uchylone. Pełnomocnik skarżącego zaznaczył, że w analizowanej sprawie na podstawie art. 74 ustawy o TK z 1997 r. powinien zostać odpowiednio zastosowany art. 124 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.), który uzależnia termin skutecznego ustanowienia pełnomocnika od przesłania na jego adres odpisu orzeczeń wydanych w sprawie przez sąd, który dokonał ustanowienia pełnomocnika z urzędu. W zażaleniu skarżący zarzucił także Trybunałowi jedynie częściowe rozpoznanie zarzutów skargi konstytucyjnej. Ponadto, w jego ocenie, art. 47 ustawy o TK z 1997 r. nie nakłada na skarżącego obowiązku wykazania sposobu, w jaki zaskarżone przepisy naruszają konstytucyjne wolności i prawa. Trudno bowiem oczekiwać od skarżącego – jak twierdzi – tego, że w każdym przypadku będzie w stanie prawidłowo i wszechstronnie rozważyć wszelkie aspekty istnienia zaskarżonej normy prawnej w systemie prawnym państwa.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 37 ust. 4 w zw. z art. 50 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1157; dalej: ustawa o TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał, w składzie trzech sędziów bada w szczególności, czy wydając zaskarżone postanowienie, prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu. Oznacza to, że na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał analizuje przede wszystkim te zarzuty, które mogą podważyć trafność ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

2. W ocenie Trybunału zaskarżone postanowienie jest prawidłowe, a zarzuty podniesione w zażaleniu nie podważają ustaleń w nim przedstawionych i dlatego nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Trybunał wskazuje, że wraz z pismem z 4 lipca 2016 r. (data nadania) pełnomocnikowi zostało wysłane postanowienie Trybunału z 21 października 2015 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Pozostałe orzeczenia w sprawie powinien on uzyskać od organu, który wyznaczył go na pełnomocnika z urzędu

w analizowanej sprawie. Między innymi w celu należytego przygotowania się pełnomocnika do sprawy, w tym także zgromadzenia niezbędnych akt, postępowanie przed Trybunałem zostało zawieszone między 11 grudnia 2015 r. a 4 lipca 2016 r. Jak wynika z pisma pełnomocnika z 1 lipca 2016 r. (data nadania), Okręgowa Rada Adwokacka w K. wyznaczyła go na pełnomocnika z urzędu w piśmie z 5 lutego 2016 r. na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w T. Pełnomocnik skarżącego miał zatem wystarczająco dużo czasu, aby zwrócić się do organu wyznaczającego – Sądu Rejonowego w T. o nadesłanie brakujących akt. W ocenie Trybunału pełnomocnik skarżącego nie zachował należytej staranności i nie przedsięwziął wszelkich możliwych działań w celu należytego przygotowania się do analizowanej sprawy. Powyższy stan rzeczy obciąża całkowicie pełnomocnika i nieuprawnione jest przenoszenie w tym zakresie odpowiedzialności na Trybunał Konstytucyjny.

3. Przechodząc natomiast do oceny merytorycznej zarzutów podniesionych w zażaleniu, Trybunał stwierdza, że nie zasługują one na uwzględnienie. W skardze konstytucyjnej z 19 stycznia 2015 r. (data nadania) skarżący domagał się stwierdzenia niezgodności jedynie art. 9 § 3 kkw oraz art. 429 § 1 i art. 459 § 1 kpk z art. 2, art. 45 ust. 1 i art. 176 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 w zw. z art. 176 Konstytucji. Nieuzasadniony jest zatem zarzut skarżącego, jakoby Trybunał ograniczył rozpoznanie skargi jedynie do części zarzutów.

Bezzasadnie skarżący również podnosi, że przepis art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK z 1997 r. nie wymaga dokładnego wykazania sposobu naruszenia konstytucyjnych wolności i praw przez zakwestionowane w skardze konstytucyjnej przepisy. Trybunał słusznie wskazał, że skarżący każdorazowo musi określić sposób, w jaki – jego zdaniem – wydanie ostatecznego rozstrzygnięcia doprowadziło do naruszenia przysługujących mu konstytucyjnych wolności i praw. Nie ulega wątpliwości, że pominięcie tego niezbędnego elementu skargi konstytucyjnej uniemożliwia dokonanie jej oceny merytorycznej. Nieuzupełnienie tego braku formalnego, mimo zarządzenia sędziego TK z 13 marca 2015 r. wzywającego do jego uzupełnienia, stanowi samodzielną podstawę odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Trybunał przypomina, że właśnie ze względu na formalizm charakteryzujący postępowanie w przedmiocie skargi konstytucyjnej, jej sporządzenie zostało objęte przymusem adwokacko-radcowskim. Zadaniem pełnomocnika jest należyte uzasadnienie prawne zarzutu zgłaszanego przez skarżącego, tak aby możliwe było jego zweryfikowanie w postępowaniu przed Trybunałem. Zasadnie zatem w zaskarżonym postanowieniu Trybunał wskazał, że ograniczenie argumentacji mającej uzasadniać podniesione w skardze zarzuty do jednozdaniowego wskazania naruszenia przepisów Konstytucji nie może zostać uznane za realizację wymagania określonego w art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK z 1997 r.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego zgodnie z art. 50 w zw. z art. 37 ust. 7 ustawy o TK postanawia jak w sentencji.